

Başvuru Numarası : --
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.8.2022/15
Karar Numarası : 2022/559
Başvuran : İ.D.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru hakkında disiplin soruşturması devam ederken başvuranın telefonla görüşme hakkının kısıtlı bir şekilde kullanıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran; 24.11.2021 tarihli dilekçesinde: “Haftalık telefon görüşmesi hakkını kullandığı sırada telekonferans görüşmesi yaptığı gerekçesi ile hakkında disiplin soruşturması başlatıldığını, İnfaz Hâkimliğine başvurarak bu karara itiraz ettiğini, itirazının kabul edildiğini bu süreçte ailesi ile kısıtlı olarak görüştürüldüğünü” iddia etmektedir.

3. Başvuranın iddialarıyla ilgili olarak, hak ihlali iddialarına muhatap Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 05.01.2022 tarihli yazımız ile görüş talep edilmiştir.

4. Akhisar T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun göndermiş olduğu 18.01.2022 tarihli yazılı görüşte başvuranın iddialarına yanıt verilmiştir. Cevabi yazıda özetle; bahsi geçen hükümlünün 26.09.2021 tarihinde gerçekleştirdiği telefon görüşmesi sırasında telekonferans yaptığı nedeniyle ‘1 Ay Haberleşme veya İletişim Araçlarından Yoksun Bırakma’ cezasının İnfaz Hâkimliği kararı üzerine ortadan kaldırılmasından sonra geçen 2 aylık sürede telefon hakkının kullanılmadığını iddia etmiş ise de, Arg Ses Kayıt Çağrı Raporunda düzenli olarak telefon görüşlerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

5. Muhataptan alınan yazılı görüş 27.04.2022 tarihli yazımız ile başvurana iletilmiştir. Başvuran 16.05.2022 tarihli yazılı görüşünde iddialarını tekrarlamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı” başlıklı 17’nci maddesinde “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz...” hükmü yer almaktadır.

7. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

8. Mezkûr Kanun’un 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

9. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda özgürlüğünden mahrum bırakılanların ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmekte ve karara bağlanmaktadır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap kurum idaresinin yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yerlerde kötü muamele olarak kabul edilebilecek hususların farklı şekillerde tezahür etmesi mümkündür. "Bunlar ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumlarındaki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden mahpuslar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir" (AYM, Turan Günana, B. Numarası: 2013/3550, 19/11/2014 § 37).

13. Ceza İnfaz Kurumlarında karşılaşılabilecek her işlem ve eylem kötü muamele kapsamına girmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi, bir muamelenin kötü muamele kapsamına girebilmesi için belirli bir asgari şiddet düzeyine ulaşması gerektiğini belirtmektedir. Asgari şiddet düzeyinin her somut olayda ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Belirli bir durumda failin veya mağdurun durumu dikkate alınarak asgari eşiğe ulaşmadığı tespit edilebilecek bir muamele benzer bir durumda yine aynı açılardan değerlendirilmesi neticesinde somut olayın koşullarında asgari eşiği geçtiği yönde değerlendirilebilir. (Kötü Muamele İddialarının Etkili Soruşturulması Yükümlülüğüne İlişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Kaynakçası, sf. 14.)

14. Başvuran disiplin soruşturması devam ederken telefonla görüşme hakkını kısıtlı bir şekilde kullandığını iddia etmiştir. Kurumumuza gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde başvuranın telekonferans görüşmesi yaptığı gerekçesiyle başlatılan soruşturmaya İnfaz Hâkimliğine başvurarak itiraz etmiş olduğu görülmüştür. Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulunun verdiği cezanın usul ve yasaya aykırı olduğu anlaşılmış, anılan kararın kaldırılmasına karar verilmiştir. Disiplin Kurulunun 06.10.2021 tarihli kararı ile başvurana disiplin cezası verildiği, başvuranın bu karara karşı yaptığı itirazın İnfaz Hakimliği tarafından 25.10.2021 tarihinde kabul edildiği ve kendisine 28.10.2021 tarihinde tebliğ edildiği anlaşılmıştır. Kurumumuza iletilen ARG Ses Kayıt Raporu incelendiğinde, başvuranın ilgili tarihleri kapsayacak şekilde; 03.10.2021 tarihinde 13.50- 14.11 saatleri arasınca 20 dk. 48 sn., 10.10.2021 tarihinde ise 13 dk. 37 sn. telefon görüşme hakkını kullandığı anlaşılmıştır. Hükümlünün telefonla görüşme hakkını kullandığı anlaşılmış olup, bu sebeple hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLALİ YAPILMADIĞINA,
 2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,
- 09.08.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alishan TIRYAKI

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye